

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za ekonomske
odnose in razvoj

URAD RS ZA VARSTVO KONKURENCE

Številka: 333-30-034-/96-14/11
Datum: 28/07-1997

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Ljubljana, Kotnikova 5, izdaja na vlogo podjetja K2.net d.o.o., Ljubljana, Resljeva 1, z dne 20.09.1996, dopolnitev iste vloge z dne 28.11.1996 in na s strani Ministrstva za promet in zveze odstopljeno vlogo podjetja QUANTUM, prodaja računalniške opreme, programske opreme d.o.o., Ljubljana, Stegne 21 c, z dne 12.09.1996, na podlagi 22., 24. ter 10. in 11. člena Zakona o varstvu konkurence (Uradni list RS, št.18/1993), ter na podlagi 4. člena Zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št.71/1994) naslednjo

ODLOČBO

Odklonitev podjetja TELEKOM Slovenija p.o., Ljubljana, Cigaletova 15, da se omogoči tarifiranje klicev na Internet vozlišča za podjetji K2.net d.o.o., Ljubljana, Resljeva 1 in QUANTUM d.o.o., Ljubljana, Stegne 21 c, z uporabniškim dostopom po lokalni tarifi preko sklopa klicnih števil 9xxx, je v nasprotju z določili 10. in 11. člena Zakona o varstvu konkurence in pomeni zlorabo prevladujočega položaja.

O b r a z l o ž i t e v :

Pojetje K2.net d.o.o., Ljubljana, Resljeva 1 (v nadaljevanju: K2.net) je dne 20.9.1996 pri Uradu Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljevanju: Urad), vložilo pritožbo na ravnanje podjetja Telekom Slovenije p.o., Ljubljana, Cigaletova 15 (v nadaljevanju Telekom) v smislu kršitve 10. in 11. člena Zakona o varstvu konkurence (Uradni list RS, št.18/1993 - v nadaljevanju: ZVK). Vsebinsko identična pritožba je bila posredovana dne 12.9.1996 s strani podjetja Quantum d.o.o., prodaja računalniške opreme, programske opreme, Ljubljana, Stegne 21c (v nadaljevanju: Quantum) Ministrstvu za promet in zveze. Sektor za pošto in telekomunikacije, Ljubljana, Prešernova 23. Pritožbo podjetja Quantum s priloženim odgovorom Telekoma je Ministrstvo za promet in zveze posredovalo Uradu dne 15.10. 1996. K2.net je Uradu posredoval dopolnitev svoje vloge z datumom 28.11.1996, s katero je pritožbo razširil na zaračunavanje dodatnega plačila za uporabo modema, ki naj bi ga Telekom zaračunaval le lastnikom modemov, ki niso naročniki v sistemu Telekom SiOL.

K2.net in Quantum kot ponudnika internet storitev v pritožbah navajata, da sta v primerjavi s Telekomom, ki preko lastnega sistema Telekom Slovenija Online (SiOL) prav tako nudi posredovanje internet storitev, v slabšem položaju, saj nimata možnosti ponudbe dostopa do internet vozlišča po lokalni tarifi od kjerkoli v Sloveniji, kot jih ima Telekom preko posebnih telefonskih števil iz sklopa 9xxx.

Preusmerjanje klicev preko števil iz sklopa 9xxx kot posebna storitev Telekoma pomeni omogočanje dostopa končnim uporabnikom do omrežja internet po lokalni telefonski tarifi v vseh krajevnih conah. Pri tem se klici preusmerjajo skozi navadno kanalsko komutacijsko omrežje do centralnega vozlišča v Ljubljani.

Za pridobitev možnosti koriščenja navedenih posebnih storitev Telekoma sta podjetji K2.net in Quantum zaprosili Telekom, nato pa še Upravo RS za telekomunikacije, Ljubljana, Kotnikova 19 a (v nadaljevanju: URST), ki je pristojna za izdajo soglasja za dodeljevanje teh števil. Soglasje s strani URST za dodelitev števil iz območja 9xxx za potrebe dveh ponudnikov storitev interneta - K2.net in Quantum - je bilo izdano dne 14.8.1997.

Stališče Telekoma, ki je bilo kljub izdanemu soglasju URST posredovano Ministrstvu za promet in zveze dne 26.9.1996, je da bi bilo dodeljevanje posebnih števil iz sklopa 9xxx drugim ponudnikom Internet storitev nesprejemljivo, saj bi lahko povzročilo neugodne

posledice v smislu prepustnosti javnega telefonskega omrežja. Poleg tega se jim kot posebno vprašanje pojavlja upravičenost za lokalno tarifo na teh številkah, saj bi to pomenilo prodajo medkrajevnega prometa v telefonskem omrežju po lokalni tarifi.

Ne glede na zgoraj navedena dejstva Telekom priznava, da je iz razloga večje konkurenčnosti drugim ponudnikom Internet storitev, v svojem omrežju SiOL zagotovil uporabniški dostop po lokalni tarifi preko števil 9xxx in s tem zavestno dodelil tej storitvi del kapacitet svojega omrežja kot prehodno rešitev.

Posredovanje dostopa do Interneta kot tržna dejavnost storitev v zvezi s tem globalnim omrežjem je v intenzivni rasti, saj je rast omrežja ocenjena na okoli štirideset odstotkov letno. Po podatkih, s katerimi razpolaga Urad, je na slovenskem tržišču trenutno cca. 32 ponudnikov Internet storitev. Telekom se je kot ponudnik teh storitev s svojim sistemom SiOL pojavil na tržišču šele v prvi polovici leta 1996.

Urad ugotavlja, da bi Telekom moral zagotoviti za vse ponudnike Internet storitev enake dostopne pogoje, torej tudi za lasten sistem, kar praktično pomeni zagotovitev možnosti uporabniškega dostopa po lokalni tarifi preko števil 9xxx vsem ponudnikom, ali pa posredovanje lastnih storitev preko sistema SiOL pod enakimi pogoji, kot veljajo za ostale konkurente na tržišču.

Skladno z določbami 68.člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, 32/1993) se dejavnost Telekom Slovenije p.o. šteje za gospodarsko javno službo.

ZVK v 3. odstavku 2. člena določa /cit/: "Določbe tega zakona se uporabljajo tudi za posle javnih podjetij, če njihovo ravnanje ni določeno z zakonom ali aktom pristojnega državnega organa."

Tudi javna podjetja so predvsem podjetja, če gre za njihovo dejavnost na trgu, velja zanje brez dvoma tudi ZVK. Tudi posebej urejene dejavnosti smejo odstopati od določil ZVK le toliko, kolikor to dovoljuje posebni predpis - npr. javno podjetje, ki mu je z zakonom zagotovljen monopolni položaj, tega položaja ne sme zlorabljati.

V skladu z določbami 24. člena ZV Urad na svojo pobudo ali na predlog zainteresiranega podjetja ugotavlja prevladujoči položaj podjetja in zlorabo tega položaja po 10. in 11. členu citiranega zakona.

ZVK v 10. členu določa, da je zloraba prevladujočega položaja podjetja na trgu prepovedana.

S prevladujočim položajem podjetja na trgu je mišljen položaj, ko podjetje glede določenega blaga ali storitve nima konkurentov ali ima na trgu le nepomembno konkurenco ali ima v primerjavi s konkurenti občutno boljši položaj glede na tržni delež, možnosti za financiranje in možnosti za nakup ali prodajo ali glede na dejstva, ki druga podjetja ovirajo pri vstopu na trg.

Šteje se, da ima podjetje prevladujoči položaj na trgu, če je njegov delež prodaje ali nakupa blaga ali storitve v Republiki Sloveniji večji kot 40 odstotkov.

Eno od meril za definicijo prevladujočega položaja je tudi, da ima podjetje na trgu občutno boljši položaj kot konkurenti, kar lahko ugotovimo zlasti z ugotavljanjem tržnega deleža in drugih znakov, ki so navedeni v drugem odstavku 10.člena ZVK. Ta položaj je še močnejši, če je za odjemalce v primerjavi z drugimi konkurenti "neizogibni sopogodbenuk". Opredeletev Telekom Slovenije kot "neizogibnega sopogodbenuka" je logična, saj je dostop do Internet omrežja možen le preko telefonskega omrežja.

Telekom Slovenije je nacionalni operater telekomunikacij v Republiki Sloveniji, terej edini, ki lahko nudi storitve na področju stacionarne telefonije. Na območju Republike Slovenije obstaja še eno večje podjetje Mobitel d.d., vendar nudi storitve samo za mobilno telefonijo. Telekom Slovenije ima izključno pravico do leta 2000 na področju stacionirane telefonije.

Urad je pri definiciji relevantnega trga upošteval trg Republike Slovenije kot celoto, kot relevantni proizvod oz. storitev pa storitve na področju stacionarne telefonije.

V letu 1996 je Telekom Slovenije imel 665.476 telefonskih naročnikov ali 33,3 telefonov na sto prebivalcev (vir: Telefonski imenik Slovenije 96/97-Rumene strani).

Potencialni telefonski naročnik mora za priključitev telefonske naprave zaprositi krajevno pristojno enoto Telekoma, ki ima izključno pravico za opravljanje tovrstnih storitev. Telekom Slovenije ima poslovne enote (PE) razporejene po vseh večjih mestih v Republiki Sloveniji, zato ima popolni teritorialni monopol. Naročnik ima potencialno možnost, da se namesto za fiksni telefon odloči za mobilnega, vendar pa je to malo verjetno, saj mobilni telefon ne more biti v celoti substitut za fiksni telefon že zaradi razlike v ceni impulza, telefonskega aparata in ne nazadnje razlik v teritorialni pokritosti.

Glede na zgoraj navedene podatke Urad ugotavlja, da ima Telekom Slovenije prevladujoči položaj na relevantnem trgu oziroma ima 100 % tržni delež v Republiki Sloveniji.

Generalna klavzula, ki je vsebovana v 1.odstavku 11.člena ZVK določa, da se kot zloraba prevladujočega položaja podjetja na trgu štejejo dejanja, ki povzročajo škodo drugim podjetjem ali potrošnikom in katerih podjetje ne bi moglo storiti, če bi obstajala konkurenca.

Kot tipični zlorabi prevladujočega položaja ZVK v 5. in 7. alinei drugega odstavka 11. člena določa /cit:/

- dejanja, s katerimi podjetje ali združenje podjetij brez utemeljenega razloga ali v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji ustvarja med kupci ali prodajalci blaga razlike pri poslovnih pogojih (diskriminacija) ;
- dejanja, s katerimi se kakšnemu drugemu podjetju pomembno zmanjšuje možnost za nakup ali prodajo blaga, zlasti bojkot podjetja

Z odklonitvijo, da se omogoči način tarifiranja klicev na Internet vozlišča za ostale ponudnike Internet storitev z uporabniškim dostopom po lokalni tarifi, torej na način, kot ga uporablja tudi Telekom v lastnem sistemu SiOL, je bila s strani Telekom Slovenija storjena zloraba prevladujočega položaja v smislu diskriminacije pri poslovnih pogojih in bojkota ostalih podjetij.

Ker sta zaradi cit. zlorabe K2.net in Quantum v neenakopravnem položaju, so podani pogoji za nastanek gospodarske škode, ki pa je Urad ni ugotavljal, glede na to da so izpolnjeni vsi elementi generalne klavzule.

Razširjeni del pritožbe K2.net, ki se nanaša na dodatno zaračunavanje uporabe modema lastnikom le-teh, ki niso naročniki sistema SiOL, Urad odstopa v reševanje Tržnemu inšpektoratu Republike Slovenije (v nadaljevanju:TIRS). Citirana pritožba se po mnenju Urada nanaša na potencialne kršitve določil 17. člena ZVK, ki je v skladu z 28.členom istega zakona v operativni pristojnosti TIRS.

Na podlagi obrazloženega direktor Urada skladno z določili 22. in 24. člena ZVK, ob upoštevanju določil 10. in 11. člena istega zakona, izdaja odločbo, kot je navedeno v dispozitivu.

PRAVNI POUK:

Odločba je dokončna. Zoper odločbo ni mogoča pritožba ali upravni spor. Zoper odločbo lahko prizadeta stranka vložijo tožbo v pravnem postopku pri pristojnem sodišču v 30 (tridesetih) dneh po vročitvi odločbe.

Andrej Plahutnik

DIREKTOR

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Andrej Plahutnik'.

VROČITI :

- TELEKOM Slovenije p.o.,
Ljubljana, Cigaletova 15
- K2.net d.o.o.,
Ljubljana, Resljeva 1
- QUANTUM d.o.o.,
Ljubljana, Stegne 21c
- TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE
Ljubljana, Parmova 33